

**POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW
ZWIERZĄT FUTERKOWYCH**

POLISH FUR ANIMALS BREEDERS AND PRODUCERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Pocztowa 5

Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhizpf@pzhizpf.pl

Warszawa, dnia 16 marca 2021 r.

L.dz. 32/03/2020

**Szanowny Pan
Tadeusz Tomaszewski
Poseł na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Pośle,

w odniesieniu do przeprowadzonych rozmów Pana Posła z hodowcami i rolnikami w dniu 1 marca 2021 roku, w imieniu Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych uprzejmie proszę o zapoznanie się z poniższym stanowiskiem naszego Związku oraz informacjami.

Społeczność hodowców, rolników, pracowników i kooperantów branż, w które uderzają zapisy projektów ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt, jest wysoce rozczarowana rezultatem głosowań swoich Parlamentarzystów w odniesieniu do w/w projektu ustawy. Niepokój o przyszłość, towarzyszący hodowcom i rolnikom każdego dnia, dyktuje konieczność stałej dyskusji z politykami reprezentującymi ich interesy. W wyrażonym przez Pana Posła obecnym stanowisku określone jest, że jest Pan przeciwny ograniczeniom ustawowym uboju rytualnego. Wskazuje Pan Poseł również, że nie zagłosuje za ustawą, która w swoich zapisach nie będzie miała gwarancji rzeczywistych odszkodowań dla hodowców zwierząt futerkowych i pracowników tych ferm oraz okresu przejściowego co najmniej 3-5 lat.

W odniesieniu do stanowiska dotyczącego polskiej hodowli zwierząt futerkowych, niepokój budzi fakt, że będąc Przedstawicielem swoich lokalnych wyborców, którzy także prowadzą wyżej wymienioną działalność hodowlaną w Pana okręgu wyborczym, Pan Poseł dopuszcza możliwość likwidacji hodowli zwierząt futerkowych w Polsce.

Z uwagi na powyższe, pragniemy zwrócić uwagę Pana Posła, jak i całego Klubu Lewicy, na historię, zasadność, wpływ na gospodarkę, rynek pracy i ochronę środowiska prowadzonych przez polskich hodowców gospodarstw utrzymujących mięsożerne zwierzęta futerkowe.

**POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW
ZWIERZĄT FUTERKOWYCH**

POLISH FUR ANIMALS BREEDERS AND PRODUCERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Pocztowa 5

Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhifpz@pzhifpz.pl

Hodowla zwierząt futerkowych w Polsce prowadzona jest od ponad 100 lat. Poprzez wdrażanie nowoczesnych rozwiązań, innowacji, lata ciężkiej pracy, stałe doskonalenie, pogłębianie wiedzy z zakresu hodowli i umiejętności, polscy hodowcy stali się jednymi z najlepszych hodowców w Europie i na świecie. Aby osiągnąć tak wysoką pozycję, hodowcy nie mogą pozwolić sobie na zaniedbania. Przepisy prawa polskiego i europejskiego nakładają obowiązek zapewnienia odpowiednich warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich, zachowania dobrostanu zwierząt i ochrony zdrowia zwierząt.

Należy podkreślić, że w chowie i hodowli zwierząt futerkowych w Polsce stosowane są najwyższe standardy dobrostanu wynikające z nadzoru polskiej Inspekcji Weterynaryjnej:

- lista kontrolna SPIWET-06 – Protokół audytu oparty na rozporządzeniu WE 1069/2009 art. 18 z 21 października 2009 r.,
- lista kontrolna SPIWET- audyt w gospodarstwie, w którym utrzymywane są zwierzęta futerkowe – Rozporządzenie Ministra ds. Rolnictwa z 10 września 2015r. (Dz.U.2015. poz.1516) – minimalne warunki utrzymywania zwierząt,
- prowadzony przez polską Inspekcję Weterynaryjną nadzór na podstawie listy kontrolnej SPIWET – uśmiercanie zwierząt futerkowych opartej o prawodawstwo:
 - a) ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt
 - b) rozporządzenie Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009r.

Dobra praktyka hodowlana, która stosowana jest w hodowli zwierząt futerkowych w Polsce wyklucza cierpienie zwierząt, co obiektywnie potwierdza niezależny audyt WelFur, prowadzony na polskich fermach przez FurEurope (europejska organizacja hodowców zwierząt futerkowych) w porozumieniu z domami aukcyjnymi (prowadzącymi sprzedaż wyłącznie skór posiadających certyfikat dobrostanu WelFur).

Obecnie hodowane zwierzęta na fermach zwierząt futerkowych są setnym pokoleniem, które uległo domestyfikacji i przystosowało się całkowicie do życia w warunkach fermowych. Nie są to zwierzęta dzikie, co sugerują organizacje prozwierzęce i politycy nie posiadający wiedzy merytorycznej w zakresie hodowli zwierząt gospodarskich. Mięsożerne zwierzęta futerkowe są zwierzętami gospodarskimi, co reguluje ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. *o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich*.

**POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW
ZWIERZĄT FUTERKOWYCH**

POLISH FUR ANIMALS BREEDERS AND PRODUCERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Pocztowa 5

Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhizpf@pzhizpf.pl

Hodowla i chów zwierząt futerkowych w Polsce jest jednym z najlepiej zorganizowanych działów rolnictwa. **Fermy zwierząt futerkowych są naturalnymi i najbezpieczniejszymi zakładami utylizacyjnymi, przetwarzającymi w Polsce ponad 600 000 ton rocznie odpadowych produktów przemysłu spożywczego (ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego - UPPZ), pozyskiwanych z zakładów przetwórstwa mięsnego, mleczarskiego i rybnego, niezdatnych lub nie przeznaczonych do spożycia przez ludzi.** Hodowcy płacą zakładom przetwórstwa mięsnego, rybnego za pozyskane uboczne produkty odzwierzęce, które służą do przygotowania zbilansowanego pokarmu dla mięsożernych zwierząt futerkowych. Stąd fermy futerkowe są konkurencją dla firm utylizacyjnych. Z kolei zagospodarowanie tych produktów poprzez ich utylizację przemysłową jest bardzo kosztowne (płatność ponoszą zakłady przetwórstwa mięsnego, następnie konsumenci wyrobów spożywczych), energochłonne i szkodzące naturalnemu środowisku.

Polska hodowla zwierząt futerkowych, obok sektorów, takich jak produkcja mięsa drobiowego, jaj, hodowla bydła mięsnego, produkcja mleka i jego przetworów czy choćby produkcja jabłek, stanowi jedną z najbardziej perspektywicznych i najsilniej rozwijających się gałęzi rodzimej produkcji rolnej. Polska jest obecnie **europejskim liderem** w produkcji surowych skór zwierząt futerkowych sprzedając **w 2015 roku około 10 000 000 skór, w 2019 około 6 000 000 skór**. Konkuruje w tej branży z Finlandią, Holandią, Danią, Szwecją i innymi krajami europejskimi. Bardzo zainteresowane tą dziedziną produkcji są Rosja, Ukraina i Chiny. Polska jest krajem posiadającym na swoim terenie blisko 21% wszystkich gospodarstw hodowlanych utrzymujących zwierzęta futerkowe w Europie. Polscy hodowcy w ciągu kilkunastu lat osiągnęli bardzo wysoką pozycję na światowym rynku futrzarskim dzięki swojej przedsiębiorczości, wysoką zdolnością w podejmowaniu ryzyka, wysoką jakością skór, inwestując setki milionów złotych w produkcję. Blisko 100% polskich surowych skór zwierząt futerkowych jest eksportowanych, sprzedawanych przez domy aukcyjne w Kopenhadze i Helsinkach.

Zakaz hodowli zwierząt futerkowych w Polsce spowoduje wzrost liczby tych zwierząt w innych krajach, takich jak wspomniane wcześniej Ukraina, Rosja, Chiny oraz w innych krajach azjatyckich. Hodowla będzie nadal rozwijana w krajach, gdzie nie są stosowane, porównywalne z europejskimi, wysokie standardy dobrostanu hodowanych zwierząt. Przeciwnicy hodowli zwierząt futerkowych powinni rozważyć, czy lepiej hodować

POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW ZWIERZĄT FUTERKOWYCH

POLISH FUR ANIMALS BREEDERS AND PRODUCERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Pocztowa 5

Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhizpf@pzhizpf.pl

je w dobrych warunkach w Polsce i Europie czy w innych krajach, w których nie ma tak dobrego jak u nas nadzoru nad dobrostanem zwierząt.

Wpływ projektu na rynek pracy

W wyniku wprowadzenia w życie zapisów zawartych w projekcie ustawy, **dochody straciłoby ok. 50 000 ludzi w Polsce**. Często fermy zwierząt futerkowych dają pracę mieszkańcom terenów wiejskich **w rejonach Polski o bezrobociu strukturalnym** – pracowników byłych PGR (Państwowe Gospodarstwa Rolne). Na fermach znajdują zatrudnienie osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, wiele kobiet, które dotychczas nie podejmowały pracy najemnej. Wiemy, jak trudno jest o miejsca pracy w warunkach wiejskich. Prowadzone od ponad wieku fermy zwierząt futerkowych w Polsce, to zwykle gospodarstwa rodzinne, tradycja i wiedza o hodowli przekazywana jest z pokolenia na pokolenie, często jest to praca dla wszystkich członków rodziny, która stanowi dla nich jedyne źródło utrzymania. Są to często pasjonaci swojego zawodu, którzy przetrwali lata prosperity ale i załamania opłacalności produkcji skór. Poprzez likwidację ferm wyrządzi się tym ludziom olbrzymią krzywdę, likwidując im, często budowany przez kilkadziesiąt lat warsztat pracy.

W miesiącach wiosny, jesieni i zimy w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta futerkowe zatrudniani są pracownicy sezonowi, do prac związanych z rozrodem, opieką nad przychowkiem, pozyskiwania i obróbką skór. W tym czasie nie są prowadzone prace polowe, i takie zatrudnienie staje się źródłem dodatkowych zarobków dla miejscowej ludności. Pośrednio wpływa to też na tworzenie się nowych miejsc pracy w usługach i handlu, gdzie wydawane są pieniądze pozyskane przez miejscową ludność w wyniku zatrudnienia.

Fermy najczęściej lokalizowane są na słabych glebach, na których produkcja roślinna jest nieopłacalna. Ferm zwierząt futerkowych nie można przekształcić na inną działalność gospodarczą.

Wpływ projektu na sektor finansów publicznych,

w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Roczne przychody polskich hodowców z hodowli zwierząt futerkowych i udział w PKB wynoszą od 300 do 600 milionów EUR i zależą one od cen sprzedaży skór w domach aukcyjnych – od popytu i podaży na światowych rynkach. Blisko 100% skór jest eksportowanych i sprzedawanych przez domy aukcyjne do krajów azjatyckich, Europy, Rosji, USA i innych. Wprowadzenie zakazu hodowli stanowić będzie poważne pomniejszenie

POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW ZWIERZĄT FUTERKOWYCH

POLISH FUR ANIMALS BREEDERS AND PRODUCERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Pocztowa 5

Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhizpf@pzhizpf.pl

polskiego PKB. Skóry z norek, lisów, jenotów i szynszyli to jedno z niewielu polskich produktów rolnych eksportowanych przez domy aukcyjne do wschodniej Azji. **Budżet państwa nie dopłaca do tej produkcji rolnej i nie korzystają one z dotacji unijnych.** Hodowla zwierząt futerkowych jest jednym z najbardziej rentownych działów rolnictwa, jest źródłem przychodów około **50 000 osób, w tym od 7 tys. do 13 tys. osób** zatrudnionych bezpośrednio w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta futerkowe oraz pozostałe kilkadziesiąt tysięcy osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach dostarczających usługi, produkty i sprzęt do hodowli. Osoby te są płatnikami podatków do budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz składek ubezpieczeniowych i emerytalnych. Kupując na rynku towary i usługi płacą ok. 20% podatku VAT.

W przypadku likwidacji chowu zwierząt futerkowych właścicielom ferm należy zagwarantować odszkodowania (jak Pan Poseł wskazał w aktualnym stanowisku), jak również zadośćuczynienie w przypadku poniesionych strat - zwrot poniesionych kosztów inwestycji, wartość ok. **8 000 000 000 zł (8 miliardów PLN), obsługi kredytów** i innych należności, które by powstały (w ocenie skutków projektu nie ma możliwości dokładnego określenia wielkości/wartości długoterminowych i krótkoterminowych kredytów zaciągniętych w bankach przez hodowców), wartość utraconych przychodów przez okres 10 lat - ok. 3 500 000 000 euro (10 000 000 skór x ok. 35 euro x 10 lat). **Jest to jednak niewspółmierne ze stratą dorobku życia i miejsc pracy bez możliwości przebranżowienia.**

Wpływ projektu na rozwój regionalny oraz ocena dobrostanu zwierząt futerkowych hodowanych w Polsce

W gminach w których znajdują się duże, dobrze zorganizowane fermy zwierząt futerkowych, podnosi się standard życia miejscowej ludności i ich siła nabywcza. Zaczynają lepiej funkcjonować inne podmioty, jak handel i usługi. Wzrasta liczba miejsc pracy. W Polsce **norki, lisy i jenoty są zwierzętami gospodarskimi, udomowionymi.** W Europie i Polsce hodowla zwierząt futerkowych podlega nadzorowi Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Ochrony Środowiska, Sanitarnej i Inspekcji Budowlanej.

Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych prowadzi **certyfikację ferm w zakresie dobrej praktyki hodowlanej** – przestrzeganie obowiązującego prawa, dobrostanu, standardów żywienia, higieny i bioasekuracji. Realizowany jest również europejski, niezależny audyt ferm **WELFUR, przeprowadzany** przez niezwiązanych z branżą audytorów zatrudnianych przez zewnętrzne podmioty wyłonionych w drodze przetargu przez europejską

POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW ZWIERZĄT FUTERKOWYCH

POLISH FUR ANIMALS BREEDERS AND PRODUCERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Pocztowa 5

Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhizpf@pzhizpf.pl

organizację **FurEurope**. Oparty jest on na wszechstronnej ocenie dobrostanu zwierząt według naukowych standardów opracowanych przez 7 europejskich uniwersytetów. Od 2020 roku światowe domy aukcyjne nie przyjmują do sprzedaży skór pochodzących z gospodarstw nie posiadających certyfikatu **WELFUR**. Po trzykrotnym badaniu w różnych sezonach hodowlanych certyfikat **WELFUR** uzyskało 98% polskich gospodarstw utrzymujących mięsożerne zwierzęta futerkowe. Standardy dobrostanu w chowie i hodowli zwierząt futerkowych i zakres ich kontroli przewyższają wszystkie inne standardy dotyczące zwierząt gospodarskich i mogą być wzorem do naśladowania.

Wielu hodowców prowadzi również działalność charytatywną oraz edukacyjną dla lokalnych mieszkańców. Pozytywne nastawienie społeczeństwa do tego działu hodowli da możliwość powstania nowych ferm i ożywienia gospodarczego dotychczas zaniedbanych regionów w Polsce. Wiedzieli o tym doskonale Duńczycy, których roczna produkcja wynosiła ponad 16 mln skór. Hodowlę norek traktowali jako specjalizację narodową.

Udział ferm zwierząt futerkowych w ochronie środowiska naturalnego

Jedną z najważniejszych zalet hodowli w aspekcie ochrony środowiska jest funkcja, jaką pełnią one w procesie utylizacji produktów pochodzenia zwierzęcego (UPPZ). Jest to niezwykle istotne działanie ochronne, korzystnie wpływające na środowisko, w którym czynnie uczestniczą hodowane zwierzęta mięsożerne, jakimi są np. norki fermowe. Hodowla zwierząt futerkowych jest najbardziej ekologiczną formą zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. Badania przeprowadzone na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w Katedrze Hodowli Zwierząt Futerkowych wykazały, że sprawność utylizacyjna ferm wynosi od 77% do aż 95%.

Wśród istotnych aspektów hodowli zwierząt futerkowych, które mają wpływ na ochronę środowiska naturalnego wymienić należy:

- Zagospodarowanie i najbardziej przyjazna środowisku utylizacja ponad 600 000 ton ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. **Jest to bardzo poważna konkurencja dla zakładów utylizacyjnych, które po likwidacji hodowli mięsożernych zwierząt futerkowych natychmiast zarobią kilkaset milionów złotych,**
- Odchody zwierząt futerkowych są cennym nawozem naturalnym i jest to uboczny produkt pochodzenia zwierzęcego kategorii II stosowany do użyźniania gleby

**POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW
ZWIERZĄT FUTERKOWYCH**

POLISH FUR ANIMALS BREEDERS AND PRODUCERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Pocztowa 5

Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhizpf@pzhizpf.pl

i skutecznie zastępuje nawozy przemysłowe, których produkcja jest kosztowna, zużywa olbrzymie ilości gazu ziemnego i zagraża środowisku powiększając efekt cieplarniany. **Producenci nawozów sztucznych widzą w hodowli zwierząt konkurencję i mogą być zainteresowane likwidacją hodowli.**

- Wysoka jakość skór od zwierząt fermowych powoduje brak opłacalności, a co za tym idzie brak zainteresowania, pozyskiwaniem skór od dzikich zwierząt – pośrednio jest to ochrona dzikich zwierząt, z których pozyskuje się skóry.
- Futra naturalne są zdrowe, o jonizacji ujemnej, przyjaznej człowiekowi, łatwo poddają się naturalnemu procesowi rozkładu (biodegradacji) – bezpieczne dla środowiska.

Futro naturalne jest całkowicie biodegradowalne, przez co doskonale nadaje się do recyklingu. Bez względu na sposób przebiegu procesu utylizacji, zarówno surowe skóry jak i przetworzone na wyrób futrzarski są bezpieczne dla środowiska naturalnego i nie emitują szkodliwych związków chemicznych podczas rozkładu. Futra naturalne są wyjątkowo trwałe i nie tracą swoich właściwości przez dekady. Bardzo często służą jako najcieplejsze okrycie będące w rodzinach przez pokolenia. To czyni ten gatunek skór najbardziej ekonomicznym i ekologicznym produktem.

Natomiast futropodobne wyroby plastikowe są wyrobami syntetycznymi wytwarzanymi z pochodnych ropy naftowej – szkodliwe w procesie ich wytwarzania oraz bardzo kosztowne i trudne w utylizacji, stanowiące groźne odpady w środowisku naturalnym. **Plastikowa odzież i inne produkty syntetyczne stanowią duży udział w śladzie węglowym wynikający z ich procesów produkcji, przetwarzania i unieszkodliwiania.** Stąd też przemysł odzieży plastikowej jest najpotężniejszym konkurentem skór i innych produktów naturalnych takich jak odzież z materiałów naturalnych, obuwanie oraz galanteria skórzana.

Jeżeli dojdzie do usankcjonowania prawnego projektu, skorzystają na tym firmy utylizacyjne, które w 85% nie stanowią polskiego kapitału, firmy nawozowe oraz producenci gazu ziemnego i producenci odzieży plastikowej/syntetycznej. Również korzyści z zakazu będzie miała nasza zagraniczna, branżowa konkurencja. Koszty projektu poniosą polscy rolnicy, przedsiębiorcy, konsumenci oraz budżet Unii Europejskiej wynikający z PKB krajów członkowskich.

**POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW
ZWIERZĄT FUTERKOWYCH**

POLISH FUR ANIMALS BREEDERS AND PRODUCERS' ASSOCIATION

Siedziba - 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Oddział - 62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Pocztowa 5

Tel 061 814 70 51 fax 061 816 40 27 email: pzhizpf@pzhizpf.pl

My - hodowcy, rolnicy, pracownicy ferm zwierząt futerkowych oraz kooperanci branży – chcemy zgodnie z prawem i bez stałego niepokoju prowadzić swoje rodzinne gospodarstwa hodowlane.

Chcemy również, aby parlamentarzyści - reprezentanci interesów społeczności lokalnej poszczególnych okręgów wyborczych w Polsce, którym powierzono mandat zaufania i jednocześnie byt – nie odbierali nam możliwości prowadzenia legalnej działalności gospodarczej, pracy i dorobku życia - chcemy, aby polscy politycy bronili interesów polskich hodowców i rolników, naszych miejsc pracy i źródła dochodu.

Z poważaniem

Rajmund Gąsiorek
Prezes Zarządu

Polskiego Związku Hodowców
i Producentów Zwierząt Futerkowych